

Udvalgte aktiviteter i Viborg Stifts pilgrimsudvalg 2025

- 18. til 19. januar** **Folkekirkestand på Helsemesse i Viborg. foredrag ved Pilgrimspræsten**
En række udvalgsmedlemmer deltager på en stand i forbindelse med Helsemessen i Viborg. På standen er medlemmer af pilgrimsudvalget og udvalget for Kirken i verden. På messen har pilgrimsudvalget lavet et hæfte med tilbud om pilgrimsvandring og meditative gudstjenester i Viborg-Skive-området, som kunne være relevant for messens deltagere. En del besøgende på messen er interesseret i pilgrimsvandring.
- 21. januar** **Bibelmeditation og sharing i Nørrelandskirken (1 gang/md indtil sommer)**
Pilgrimspræsten samarbejder med tre andre åndelige vejledere om bibelmeditation og samtale. Der har været interesse for dette i Nørrelandskirken. Til sommer evalueres det, om projektet fortsætter.
- 7. marts** **Møde i spiritualitetsnetværk for præster og KKM – i Estvad**
Hvert halve år inviterer pilgrimspræsten til møde for præster og KKM. Ofte mødes mellem 5 og 10 personer for at drøfte et emne, som hænger sammen med kristen spiritualitet. Undervejs er der drøftelse af flere forskellige former for kristen praksis, samt hvordan man kan lede det og udbyde det i sognene. Spiritualitetsnetværket har kørt i 2 år med møder halvårligt forskellige steder i stiftet. Nogle kommer hver gang, andre deltager ind imellem.
- 7.-9. marts** **Pilgrimspræsten på kursus i "Bøn i Bevægelse"**
Bøn i bevægelse er en måde at få kroppen aktiveret i kristen bøn. Bøn i bevægelse er ligesom pilgrimsvandring ikke en ekstrem sport, men en god måde at få kontakt til både krop og hjerte, når man beder. Bøn i bevægelse kan laves indenfor eller udendørs på pilgrimsvandring.
- 21-23. marts** **Medlemmer fra Pilgrimsudvalget på Pilgrimsseminar i Haslev**
Pilgrimspræsten sidder med i bestyrelsen for den landsdækkende pilgrimsparaply Pilgrim Danmark. Pilgrim Danmark arrangerer et pilgrimsseminar, hvor pilgrimsinteresserede fra hele landet deltager. På Pilgrimsseminaret deltager to medlemmer fra udvalget, udover pilgrimspræsten.
- 29. marts** **Årstidsvandring ved Skals – Tema: forår. Ca. 8 km Start med Pilgrimsmesse**
Pilgrimspræsten arrangerer i samarbejde med præsten i Skals og præsten i Løgstrup en vandring. De lokale præster kender ruten, og pilgrimspræsten står for det åndelige indhold på turen. Der laves i løbet af året et par årstidsvandring i samarbejde med lokale, som viser ruten i deres nærområde. Vandringen begynder med nadverandagten for pilgrimme, kaldet pilgrismessen.
- marts og april** **Pilgrimspræsten hjælper med etablering af Labyrinth på Otting kirkegård**
Pilgrimsudvalget har gennem flere år været interesseret i at vandre i labyrinten. I efteråret 24 var to udvalgsmedlemmer på studietur til Mariager, hvor der er etableret en labyrint på kirkegården. Gert Primdal, medlem af pilgrimsudvalget og graver i Otting skal i marts tegne en labyrint op ved Otting kirke. 2. påskedag, 21. april skal de første sten lægges til labyrinten. Vi håber, at det bliver den første af mange labyrinter på Viborg stifts kirkegårde.
- 4. til 6. april** **Retræte på Ådalen retræte (tema: Maria)**
Som støtte til "den indre pilgrimsvandring" arrangerer pilgrimspræsten en retræte, hvor man fordyber sig i fortællingerne om Jesu mor, Maria. Retræten kan på mange måder minde om en pilgrimsvandring og er en afveksling fra hverdagen. På retræten er der mulighed for samtale om sin egen trosrejse, ganske ligesom på en pilgrimsvandring
- 20. april** **Påskemorgen-pilgrimsvandring i Salling**
Påskedag er for mange årets vigtigste helligdag. For at stemme sindet til højtidsdagen arrangerer pilgrimspræsten en pilgrimsvandring forud for dagens gudstjeneste. På baggrund af erfaringerne fra 2025 vil pilgrimspræsten lavet noget materiale, som kan deles i stiftet med henblik på at flere præster/sogne arrangerer pilgrimsvandring påskemorgen lokalt i 2026. På den måde kan pilgrimsvandringen tilføre dybde til årets store helligdag.
- 21. april** **Flere pilgrimsvandring i stiftet**
Der er tradition for at lave vandring 2. påskedag. Fra pilgrimsudvalget arrangeres en vandring i Vesthimmerland og en vandring i Silkeborg.

21. april

Pilgrimspræsten deltager ved indvielse af Labyrint i Otting

Den første grundsten lægges til labyrint i Otting, som var omtalt ovenfor.

25.-29. maj

Pilgrimsvandring til Himmelske Dage i Silkeborg (Viborg-Silkeborg)

Pilgrimsvandring over flere dage fra Viborg til Silkeborg. Indtil videre er 21 pilgrimme tilmeldt til turen.

juni

Udvalgsmedlem på forberedelsestur for vandring til Lindisfarne, UK i 2026

Udvalget planlægger en større pilgrimsvandring på St. Cuthberts way mellem Melrose og Lindisfarne i Nordengland. For at få planlagt turen bedst muligt for en gruppe, tager et af udvalgsmedlemmerne til England og prøvegår ruten i juni 25. På den måde er der styr på ruten, overnatning og det praktiske.

29. juni

Pilgrimsvandring i f.m. Hærvejsmarchen i Viborg (10km og 20km)

Hvert år arrangerer pilgrimsudvalget Pilgrimsvandring ved Hærvejsmarchen i Viborg. En del mennesker som er vant til at vandre får en ny oplevelse ved at vandre, når de deltager på pilgrimsvandring.

21. til 24. august

Retræte på Det lille Refugium, Helgenæs: "Det sker, når du hviler"

I løbet af retræten er der mulighed for at gå pilgrimsvandring. I området med natur hele vejen rundt gives der plads til at fordybe sig i den indre pilgrimsvandring.

20.-21. september

Stand på Helsemesse, Skive (med Kirken i verden). Foredrag ved Pilgrimspræst

Pilgrimsudvalget deltager på helsemesse ligesom i januar. Pilgrimspræsten planlægger et foredrag.

21. september

Pilgrimmenes dag (på FNs internationale fredsdag)

Pilgrimsudvalget samarbejder med en række jyske pilgrimsforeninger om en fælles pilgrimsvandring.

22.-26. september

Pilgrimsvandring langs Danmarks vestkyst med Venskabsstiftet Guildford

Pilgrimsvandringen langs vestkysten ledes af pilgrimspræsten. På vandring deltager præster fra Viborg Stift og personer fra vores venskabsstift, Guildford. Det er den 3. fælles vandring.

30. september

Kursus i Viborg: Pilgrimsvandring – og hvordan leder man en vandring

Kurset er gratis og åbent for alle. Vi håber, at flere får interesse for pilgrimsvandring og får lyst til at lede pilgrimsvandringer. Formålet er at styrke kendskabet til pilgrimsvandring og give flere lyst til at gå pilgrimsvandring og måske selv lede pilgrimsvandringer.

2. oktober

Åndelig Medvandring – introduktion til kristen praksis i Ejning. (1/md fra okt til jan)

Introduktion til kristen meditation og åndelig vejledning. Et forløb som dette har været arrangeret gennem de sidste tre år. Pilgrimspræsten samarbejder med den lokale præst i Ejning om projektet.

3. oktober

Fordybelsesdag i Daugbjerg for præster om "kald"

Gennem samtale og Lectio Divina bibelmeditation dykkes der ned i som præst at være kaldet (af Kristus). Det er vigtigt at præster forholder sig til deres kald. Her belyses en præstekald med flere forskellige tekster i bibelen, som kan give perspektiv til præstens liv og virke.

25. oktober

Klimavandring i Viborg Stift

En vandring med fokus på "være-dygtighed" og bæredygtighed. Pilgrimsordene enkelhed og nøjsomhed er også centrale på vandringen.

November

Pilgrimspræsten deltager på møde for Nordiske Pilgrimspræster i Norge

Hvert år arrangeres et møde for nordiske pilgrimspræster.

November

Foredrag i Viborg om pilgrimsvandring – åbent for alle

Hver år arrangerer pilgrimsudvalget et foredrag, som har at gøre med pilgrimsvandring og spiritualitet.

December

Adventsvandring i Lemvig

I den mørke tid kan det være vigtigt at vandre for at tale om lyset – og for at vende sig mod lyset. Vandringen arrangeres af pilgrimspræsten og Sophia Hjort, som er præst i Lemvig.

For mere information: Kontakt pilgrimspræst Christian Kjær Bjerre (CHKB@KM.DK +45 3030 8831)

Årsrapport 2024

Stiftsudvalget for Pilgrimme

Stiftsudvalget for Pilgrimme arbejder med pilgrimsvandring på mange måder. Udvalget lægger vægt på at pilgrimsvandring ikke er en ekstrem sport (hverken kropsligt eller religiøst), så mange kan opleve pilgrimsimpulser på forskellig måde. Pilgrimsvandring giver bevægelse og rum til Folkekirkenes tro og spiritualitet.

Pilgrimsudvalgets visioner

- *Pilgrimsvandring bliver mere synlig i stiftet*
 - *Ruste præster og lægfolk til selv at tage initiativ til vandringer*
 - *Tydeliggøre, at man får noget helt særligt med sig, når man går en pilgrimsvandring*
-

PILGRIMSUDVALGETS ARBEJDE I 2024

I løbet af 2024 har udvalget været engageret omkring en række initiativer, som har at gøre med pilgrimsvandring (den ydre vandring) og kristen spiritualitet (den indre vandring) – og en kombination af begge dele.

Udvalget aktiviteter kan overordnet beskrives ud fra følgende overskrifter:

- Dagsvandringer
- Vandringer på flere dage
- Vandring med venskabsstift i Guildford (sammen med Kirken i verden)
- Foredrag om pilgrimsvandring og spiritualitet
- Kursus og inspirationsdage
- Retræte
- Spiritualitetsnetværk for præster og KK-medarbejdere
- Åndelig medvandring forløb med introduktion til kristen praksis, samtale om tro og åndelig vejledning
- Tilstedeværelse ved indvielse af vandreruter i Viborg stift
- International kontakt omkring pilgrimsvandring (særligt Skandinavien og Tyskland)
- National kontakt til pilgrimme (Bl.a. i foreningen Pilgrim Danmark og Herberger langs Hærvejen)
- Deltagelse på Helsemesser i Viborg Stift (sammen med Kirken i Verden)

Kors og hjerte i oliventræ – fra Pilgrimsmesse udendørs ved Hald sø

En række af udvalgets aktiviteter i 2024 beskrives særligt nedenfor:

Foredrag

Der er kommet større efterspørgsel efter foredrag om pilgrimsvandring og spiritualitet. Pilgrimspræsten og et udvalgsmedlem har afholdt en række foredrag flere steder i stiftet. Mange steder åbner pilgrimsperspektiverne nye vinkler til såvel Bibelen som til hverdagen. En række af foredragene er: Pilgrimsspor i Bibelen, Det kærlige tilbageblik, Den indre og den ydre pilgrimsvandring, Kilmanjaro som pilgrimsvandring samt Gæstfrihedens gave - at være vært for pilgrimme. Udvalget vil lave en liste af foredrag på hjemmesiden www.viborgstift.dk/pilgrim

Vandring i England med Præster fra Guildford

I september deltog 6 præster fra Viborg stift, heraf 3 fra udvalget, på en pilgrimsvandring i Surrey Hills, Guildford Diocese, UK. Vandring var et genbesøg fra en fælles vandring på Hærvejen i september 2023. Englænderne havde lagt ruten og arrangeret foredrag og overnatning. Pilgrimspræsten ledte vandringens åndelige indhold. Der planlægges en fælles vandring igen Danmark i september 2025. Denne gang langs vestkysten

Læs desuden beskrivelse af opholdet "Dybt rodfæstet, fuldstændig åben", af Merete Rødkær Sørensen.

Deltager fra Danmark og England ved Guildford Cathedral

Dagsvandringer

Klima-vandring på Kalk Kaminoen

Udvalget arrangerer i løbet af året en række dagsvandringer, hvor det er muligt at få en erfaring af at vandre som pilgrim. Flere deltagere er erfarne pilgrimme, som tidligere har gået længere vandringer fx på Caminoen i Spanien. Andre går med uden nogen erfaring med at "gå som pilgrim". De fleste deltagere er glade for fællesskabet undervejs. Når man er undervej, kommer man let i snak med folk man ikke kendte. Vandringerne finder sted ud over året flere steder i stiftet. Nogle vandringer knyttes til særlige årstider eller temaer. Bl.a. blev der i oktober arrangeret en klimavandring med fokus på "være-dygtighed" og "bæredygtighed", hvor der til den afsluttende kaffe blev solgt bæredygtig chokolade og tøj fra en genbrugsbutik.

Vandring på flere dage

Pilgrimspræsten arrangerede en uges vandring mellem Jelling og Viborg. Temaet for vandringen fra St. Kjeld, Viborgs Skythelgen, som selv vandrede på ruten for næsten 1000 år siden. Gennem flere dages vandring opnår pilgrimmen en daglig rytme med vandring, fællesskab, stilhed, salmesang og fællessang. Flere af deltagerne havde ikke så tæt berøring med Folkekirken, men på baggrund af vandringen ønsker flere at have med kirken at gøre (igen).

Mona Kjær Nielsen arrangerede en uges pilgrimsvandring fra Portugal mod Santiago de Compostella. På baggrund af turen påtænker Mona og pilgrimspræsten at lave en pilgrimsvandring i Skotland fra Melrose til Lindisfarne.

Spiritualitetsnetværk og åndelig medvandring

Der er ikke så mange fora for samtaler om tro og spiritualitet i folkekirken. Pilgrimspræsten arrangerer halvårligt møder for præster og Kirke-Kultur medarbejdere. I spiritualitetsnetværket er der plads til at blive inspireret og drøfte spiritualitetens indhold og måder at få integreret den i arbejdet rundt omkring i sognene. Hver gang deltager mellem 5-10 personer, som er glade for dette initiativ.

Gennem flere år arrangerer Pilgrimspræsten sammen med en anden præst en række aftner med introduktion til kristen bøn og meditation. I løbet af forløbet tager deltagerne imod åndelig vejledning. Der arbejdes med at kombinere flere former for kristen praksis med pilgrimsvandring.

Pilgrims-kotakter i Danmark og internationalt

Pilgrimspræsten og medlemmer fra pilgrimsudvalget deltager på den årlige pilgrimsmesse i Hamburg. Pilgrimspræsten deltog også i netværksmøde for det tyske pilgrimsnetværk i Telgte, Tyskland. I udlandet er der meget inspiration at hente til nye pilgrimsaktiviteter, nye tanker om pilgrimsvandring samt overvejelser omkring etablering af pilgrimslederuddannelse.

Pilgrimspræsten er med i bestyrelsen for den nationale pilgrimsparaply Pilgrim Danmark og han har i flere sammenhænge kontakt til pilgrimme og pilgrimsinteresserede i såvel indland som udland.

Pilgrimspræsten deltager i møde med det tyske pilgrimsnetværk i Telgte, Tyskland

PILGRIMSUDVALGET

Pilgrimsudvalget består ved indgangen til 2025 af Gert Primdal (Salling, Stiftsrådet), Karin Hasling (Vesterbølle), Bitten Sivebæk (Viborg), Merete Rødkær Sørensen (Daugbjerg), Mona Kjær Nielsen (udvalgsformand, Snebjerg), Sophia Holm Hjort (Lemvig) og Christian Kjær Bjerre (pilgrimspræst).

BLIK MOD 2025

Pilgrimsudvalget fortsætter det nuværende arbejde på de fleste områder. Udvalget har en interesse i at udbrede viden om "labyrinten", som fx kan anlægges på kirkegårde. I 2025 anlægges en Labyrint på Otting kirkegård, Salling provsti. Udvalget ønsker også at ruste andre til at lave vandringer. Derfor arrangeres en inspirationsdag i september 2025, hvor interesserede kan lære om pilgrimsvandring og få praktisk hjælp til selv at lave pilgrimsvandringer. Udvalget fortsætter med at lave aktiviteter som afholdt i 2024. Derudover påtænkes en opgradering af hjemmesiden, hvor der bl.a. kommer et årshjul med beskrivelse af udvalgets normale aktiviteter samt en liste over foredrag, som man kan hyre udvalget til, så pilgrimstankerne kan blive spredt endnu længere ud i Viborg Stift

Labyrint på Lundeberg kirkegård, Fyn

På vegne af pilgrimsudvalget,

Pilgrimspræst Christian Kjær Bjerre
"at gå er at danse"

Dybt rodfæstet, fuldstændig åben....

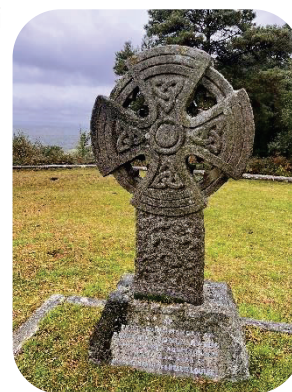
Dagbogsudrag fra en pilgrimsrejse i Surrey, England

*Merete Rødkær Sørensen, sognepræst
Daugbjerg-Mønsted- Smøllerup og
medlem af Viborg Stifts Pilgrimsudvalg*

H.C. Andersen skrev engang: "At rejse er at leve". Rejser er også til for, at vi udvider vores horisont og lærer noget nyt og nogle gange oplever et fællesskab på tværs af landegrænser, kulturer og sprog.

Sidst i september rejste jeg med en lille gruppe danske præster til England i forbindelse med en pilgrimsrejse arrangeret af nogle engelske præster i Guildford Stift. Det handlede bl.a. om at få inspiration til pilgrimsvandringer herhjemme, for disse vandring kan rumme en anden måde at forkynde kristendom på, samtidig med at man kan få nye erkendelser, når man vandrer i stilhed eller samtale. Det kan give grobund for nye tanker, når man er i bevægelse. Måske tanker om hvilke retninger, man gerne vil ud på i sit liv, selvom man ikke kan planlægge livet.

Keltisk kors på St. Martha's Hill

"Dannebrog" pelargonie

Den første dag blev vi budt velkommen af en gruppe engelske præster i St. Columba's House, som er et kristent retrace- og konferencecenter i Woking. Derfra gik vi til den ældste moské, der ligger i England, for i Woking har kristne og muslimer levet side om side i mange år og er ofte kommet godt ud af det med hinanden. Der var gensidig respekt mellem Wokings kristne menighed og de muslimer, vi mødte. Midt i blomsterbedene udenfor moskéen fandt jeg en pelargonie, der lignede Dannebrog.

Selv blandt en anden kultur og religion i et andet land var der et lille tegn på et stykke danmarkshistorie. Et minde om, at uanset hvor vi er i verden, er vores historiske ophav gemt i hjertet, og ofte er der plads til, hvem vi er, hinsides jetlag og Nordsøen eller andre have. Vi er rodfæstet i vores egen baggrund, og samtidig kan vi være åbne for nye traditioner, sådan som det på pilgrimsrejsen blev udtrykt gennem ordene *"deeply rooted, profoundly open"*, altså *"dybt rodfæstet, fuldstændig åben"*. Det er et udtryk fra den tværreligiøse rådgiver i Guildford Stift, Phil Simpson, der også var med på vandringen. Han mente med sine ord, at vi er rodfæstet i vores egen tro på Gud, og at vi kan reflektere over de oplevelser og den praksis, der hjælper os med at forblive rodfæstet. Samtidig gælder det ifølge ham om at være åben for det andet menneske, som er anderledes end os – f.eks. vores næste fra en anden tro og kultur. Det er lidt ligesom billedet af træet med dets rødder, som Phil Simpson tog. Vi er rodfæstet i vores tradition og tro med rødderne dybt nede i jorden, men grenene – forstået som vores interesse og udsyn – strækker sig i alle mulige retninger, fordi vi kan være åbne for at lære noget nyt og udvide vores horisonter.

Fællesskabet kan spire på tværs af lande, og i løbet af de kommende tre dages vandring voksede et særligt fællesskab frem med gensidig interesse og forståelse, fordi samtaler og bøn på vandring kan give et andet nærvær og samle folk på en anden måde, end når man sidder stille. I møderne med lokale præster og kirkens frivillige, hvoraf vi overnattede hos nogle af dem, blev der skabt ny indsigt, inspiration og en interesse i at forsøge at bevare kontakten i de nye bekendtskaber.

Pilgrimsvandringen begyndte på Box Hill, hvor Biskop Paul Davies (t.h.) velsignede gruppen og gik med på det første stykke af vandringen.

Vi begyndte vores vandring i bakkerne ved Box Hill, som er kendt fra Jane Austens roman *Emma*, og vi passerede både vinmarker, kirker og smukke skove. Solen skinnede, mens vi sad på bakketoppen og nød udsigten i vandreområdet Blachford Down og spiste de madpakker, som gæstfrie, engelske værter havde forsynet os med. Vi holdt pause her, mens vi hvilede vores fødder på dagens 24 km.

*St. Peter Church, Hascombe:
Indersiden af kirken var udsmykket med billeder fra fiskefangsten i Joh 21. Da motivet fylder hele kirken, er det menigheden som fanges af Peter og de øvrige menneskefiskere*

lange vandring til Cranleigh. I Cranleigh mødtes vi med vores nye værter i St. Nicolas Church og blev indlogeret. Vi spiste aftensmad på den lokale pub med det traditionelle, engelske navn, "The Three Horseshoes", og derefter var der gudstjeneste i St. Nicolas Church.

De næste par dages vandring var fyldt med eftertænksomhed, bøn, andagter eller gudstjenester, samtaler og møder med venlige og gæstfrie frivillige. Vi vandrede gennem flot, kuperet engelsk natur med skove og vandløb og byer med charmerende engelske huse, der var som taget ud af et Barnaby-afsnit. Da vi nåede Guildford Cathedral efter at have vandret et godt stykke i byen, fik jeg flashback til ankomsten til katedralen i Santiago de Compostela i Spanien.

Det var en stor oplevelse at komme til begge katedraler og vide, at det lykkedes at gennemføre en vandring. Men selvom der er glæde forbundet med at komme til endemålet, er det selve rejsen og dens oplevelser, der er vigtigst. Det væsentlige er de bånd, man får til sine medvandrere, når man lytter til hinanden, bærer en del af hinandens bagage eller beder en bøn for dem, der behøver eller ønsker det. Disse bånd kan fortsat eksistere, selv når skoene er

fyldt med mudder, og man er beskidt fra top til tå, eller når rygsækken er pakket ud efter rejsen, og livet går videre med andre gøremål og oplevelser.

